

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ภายใต้วัตถุประสงค์ของการวิจัยในบทที่ 1 ในบทนี้ จึงทำการศึกษาวิธีดำเนินการวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย เครื่องมือการวิจัย การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (อิงรูปแบบวิจัย) เรื่อง “โครงการการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดราชบุรี” เป็นการวิจัยแบบผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Mixed Methods Research Design)

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามแบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของผู้ประกอบการสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และ 4 ดาว ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 50 คน ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่เข้ารับการฝึกอบรมโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เรื่อง การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของผู้ประกอบการสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และ 4 ดาว ในจังหวัดราชบุรี

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

1. ประชากรในการศึกษาวิจัย มี 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว ประเภทอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปพร้อมบริโภค ประเภทอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปกึ่งสำเร็จรูป ซึ่งจะครอบคลุม 3 สาขา คือ สาขาผลิตผลทางการเกษตรที่ใช้บริโภคสด สาขาผลิตผลทางการเกษตรที่เป็นวัตถุดิบและผ่านกระบวนการแปรรูปเบื้องต้น และสาขาอาหารแปรรูปกึ่งสำเร็จรูป/สำเร็จรูป

ประชากรในกลุ่มนี้กำหนดมาจากผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว ประเภทอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปพร้อมบริโภค ประเภทอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปกึ่งสำเร็จรูป ที่เข้าร่วมอบรมในโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เรื่อง การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป จำนวน 50 คน

2) กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดราชบุรี กำหนดประชากร จำนวน 5 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งได้แบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี โดยเป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่ผ่านการเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการบริการวิชาการแก่สังคมการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี มาแล้ว จำนวน 50 คน ดังนี้

- กลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว จำนวน 25 คน ซึ่งครอบคลุมทั้ง 3 สาขา คือ สาขาผลิตผลทางการเกษตรที่ใช้บริโภคสด จำนวน 1 คน สาขาผลิตผลทางการเกษตรที่เป็นวัตถุดิบและผ่านกระบวนการแปรรูปเบื้องต้น จำนวน 8 คน สาขาอาหารแปรรูปกึ่งสำเร็จรูป/สำเร็จรูป จำนวน 16 คน

- กลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว จำนวน 25 คน เลือก 2 สาขา คือ สาขาผลิตผลทางการเกษตรที่เป็นวัตถุดิบและผ่านกระบวนการแปรรูปเบื้องต้น จำนวน 2 คน สาขาอาหารแปรรูปกึ่งสำเร็จรูป/สำเร็จรูป จำนวน 23 คน รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3.1

2) กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตารางที่ 3.1 ผู้ประกอบการผลิตภัณฑอาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่ง
ผลิตภัณฑ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างอาหาร

สาขาผลิตภัณฑอาหาร	ประเภทผลิตภัณฑอาหาร	จำนวน (คน)		
		ระดับ 5 ดาว	ระดับ 4 ดาว	ทั้งหมด
ผลิตผลทางการเกษตรที่ใช้ บริโภคสด	1) สับปะรดสด	1		1
	รวม	1		1
ผลิตผลทางการเกษตร ที่เป็นวัตถุดิบและผ่าน กระบวนการแปรรูปเบื้องต้น	1) ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวกล้อง	5		5
	2) ปลาเนื้สดเค็ยวทอดกรอบ	1		1
	3) หอยจืด แยกิน	1	1	2
	5) หมี่เตี๋ยว	1	1	2
	รวม	8	2	10
อาหารแปรรูปกิ่งสำเร็จรูป/ สำเร็จรูป	1) กลัวยแปรรูป กลัวยอบ กลัวยหอมทอด กลัวยหน้าธัญพืช	2	4	6
	2) น้ำพริกเผา น้ำพริกนรก น้ำพริกหมูหยอง	1	3	4
	3) ไก่ย่าง		1	1
	4) เห็ดฟุ้ดพริกขิง เห็ดนางฟ้าทรงเครื่อง		2	2
	5) ขนมเปี๊ยะ		2	2
	6) ไก่แท่งกรอบ	2		2
	7) ไข่เค็มหมักซีอิ้ว	1		1
	8) แคปหมูไร้มัน	1		1
	9) หมูหวานแผ่น หมูหวาน หมูแผ่น	2		2
	10) เฉากัวยในน้ำเห็ดหลินจือ		1	1
	11) ลูกเดี๋ยพร้อมดื่ม		1	1
	12) กุนเชียง	2	1	3
	13) ไข่โป้วหวาน	3	3	6
	14) ผักกาดดอง	1	2	3
	15) คุกกั้ลิ่งคิปรี่		1	1
	16) ขนมปังกรอบ	1	1	2
	17) เมี๋ยงค้ำสมุนไพรว		1	1
รวม	16	23	39	
รวมทั้งหมด		25	50	

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และมาตรฐานของผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. จัดทำเครื่องมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) แบบสอบถามการดำเนินงานของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี วัตถุประสงค์แบบสอบถามนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 1. เป็นเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของผู้ประกอบการ และเป็นแนวทางประกอบการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาวและระดับ 4 ดาว สาขาผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป จังหวัดราชบุรี ดังนั้น แบบสอบถามจึงต้องสร้างข้อคำถามที่สามารถจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยข้อคำถามจะมี 2 แบบ คือ คำถามแบบปลายเปิดและแบบให้เลือกตอบ มีคำถามทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การดำเนินงานผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป มาตรฐานของผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปที่ได้รับ และหัวข้อการฝึกอบรมที่สนใจจะเข้าร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของผู้ประกอบการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดฝึกอบรมโครงการบริการวิชาการแก่สังคม การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรีหารายชื่อของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี และในการรับคืนแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนกลับมา แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ ในแบบสอบถามมารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดฝึกอบรมโครงการบริการวิชาการแก่สังคม การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี

โครงการบริการวิชาการแก่สังคม การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี เป็นโครงการจัดฝึกอบรมการพัฒนาความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการ

ผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรีรายชื่อและเชิญผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี ที่ได้ตอบแบบสอบถามใน ข้อ 2.1) มาเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer) และส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยจัดฝึกอบรมบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี วิทยากรจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี และวิทยากรจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ประกอบการ OTOP ก่อนที่ผู้วิจัยจะทำการสำรวจสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการตามแนวทางมาตรฐาน GMP ซึ่งมีระยะเวลาการฝึกอบรมบรรยาย 1 วัน โดยหัวข้อการบรรยาย มีดังนี้

(1) แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (Good Manufacturing Practice: GMP)

(2) การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ตามเกณฑ์การคัดสรรสินค้า OTOP

(3) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเพื่อความเข้มแข็งของกลุ่มและเป็นที่ยอมรับของตลาด

ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี ที่ได้เข้ารับการอบรมจะทำแบบทดสอบและทำแบบสอบถาม ตาม ข้อ 2.2) และ ข้อ 2.3)

2.2) แบบทดสอบและแบบสอบถามการวัดความรู้ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี วัตถุประสงค์แบบทดสอบและแบบสอบถามนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2. เป็นเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ในโครงการบริการวิชาการแก่สังคม การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี ซึ่งจะทำทดสอบ 2 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการฝึกอบรมโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ดังนั้น แบบสอบถามจึงต้องสร้างข้อคำถามที่สามารถจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยมีคำถามเพื่อใช้ทดสอบจำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การดำเนินงานผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป มาตรฐานของผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปที่ได้รับ ระดับความรู้ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ซึ่งข้อมูลการวัดความรู้

ก่อนและหลังการฝึกอบรมโครงการบริการวิชาการแก่สังคมเกี่ยวกับเนื้อหาการบรรยาย ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เกณฑ์การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย และการจัดการคุณภาพ โดยประเมินผลจากผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปที่เข้ารับการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน

2.3) แบบประเมินความพึงพอใจโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เรื่อง “โครงการการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และ ระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี” วัตถุประสงค์แบบสอบถามนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมที่มีต่อการจัดโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในประเด็นต่าง ๆ ดังนั้น แบบสอบถามจึงต้องสร้างข้อคำถามที่สามารถจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยใช้ประเมินภายหลังที่ทำการฝึกอบรมเสร็จสิ้น และเป็นแบบสอบถามที่อยู่ในแบบทดสอบความรู้หลังการฝึกอบรม โดยข้อคำถามวัดความพึงพอใจเป็นแบบคำถามปลายเปิดและแบบเลือกตอบ ซึ่งมีประเด็น 12 ข้อคำถาม ประกอบด้วย และระดับความพึงพอใจและความคิดเห็นในภาพรวมของการจัดงานฝึกอบรม ข้อคำถามเป็นแบบคำถามปลายเปิดและแบบเลือกตอบ โดยทำการประเมินจากแบบประเมินฯ ด้วยการแจกแบบสอบถามให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอกแบบประเมินภายในสถานที่ฝึกอบรมและขอรับแบบสอบถามคืนจากผู้กรอกแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ตอบแบบเสร็จสิ้นทันที สำหรับในข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์และค่าน้ำหนักการประเมิน เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ เป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายและค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

2.4) แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี วัตถุประสงค์แบบสัมภาษณ์นี้ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปเฉพาะกลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรมโครงการการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป ดังนั้น แบบสอบถามจึงต้องสร้างข้อคำถามที่สามารถจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อคำถามเป็นแบบคำถามปลายเปิดและแบบเลือกตอบ จำนวน 21 ข้อ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การดำเนินงานผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปมาตรฐานของผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปที่ได้รับ การดำเนินงานธุรกิจในปัจจุบัน และปัญหา

อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ โดยทำการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการและ/หรือประธานกลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน

2.5) แบบสำรวจสถานที่ผลิตของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี วัดดูประสงค์ของแบบสำรวจนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3. เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจสถานที่ผลิตสินค้าเพื่อศึกษาสภาพสถานประกอบการในด้านต่าง ๆ ข้อมูลที่ได้รับจะใช้เพื่อสนับสนุนและประกอบการศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของผู้ประกอบการ ดังนั้นแบบสำรวจจึงต้องสร้างข้อคำถามที่สามารถจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบมี 3 ระดับ คือ ดีมาก ปานกลาง และต้องปรับปรุง จำนวน 18 ข้อ ลักษณะเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับเนื้อหาด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่กำหนดตามข้อกำหนดของมาตรฐาน GMP ซึ่งมีทั้งหมด 6 ด้าน คือ 1) สถานที่ตั้งและอาคารผลิต 2) เครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิต 3) การควบคุมกระบวนการผลิต 4) การสุขาภิบาล 5) การบำรุงรักษาและการทำความสะอาด และ 6) บุคลากรและสุขลักษณะ โดยทำการสำรวจสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน

2.6) แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี วัดดูประสงค์แบบสอบถามนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือที่ศึกษาเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการด้านการส่งเสริมการสนับสนุน และการพัฒนาจากภาครัฐในด้านต่าง ๆ ที่มีให้กับผู้ประกอบการ ดังนั้น แบบสัมภาษณ์จึงต้องสร้างข้อคำถามที่สามารถจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยเป็นการสัมภาษณ์ในลักษณะเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นผู้ที่ดูแลและรับผิดชอบในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ จำนวน 5 คน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี สำนักงานพาณิชย์จังหวัดราชบุรี และ สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่

(1) นโยบายด้านการส่งเสริมกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP เพื่อพัฒนาการแปรรูปสินค้าเกษตรกลุ่มอาหารให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร

(2) การบูรณาการด้านนโยบายและการทำงานร่วมกันของหน่วยงานราชการ ในการสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป

(3) มาตรการและแนวทางการส่งเสริมที่หน่วยงานของราชการ ดำเนินการตามโครงการสนับสนุนผู้ประกอบการ OTOP และผลการดำเนินงานตามโครงการ

(4) ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ในการพัฒนาการแปรรูปสินค้าเกษตรกลุ่มอาหารให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

(5) นโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และผลิตผลทางการเกษตรเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปเบื้องต้น/สำเร็จรูป

(6) ปัญหาในการพัฒนาพื้นที่และผลิตผลทางการเกษตรเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปเบื้องต้น/สำเร็จรูป

(7) ความคาดหวังที่ต้องการได้รับการวิจัยโครงการพัฒนาคุณภาพอุตสาหกรรมอาหารและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป OTOP จังหวัดราชบุรี

3. นำแบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ มาตรวจสอบเนื้อหาของเครื่องมือทั้ง 6 ฉบับ ว่าครอบคลุมและตอบสนองตามวัตถุประสงค์ รวมถึงการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยปรึกษาและนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทางการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตรวจสอบเกี่ยวกับการครอบคลุม ความชัดเจนและความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูล

4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบทดสอบการวัดความรู้ แบบประเมินความพึงพอใจ แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ โดยดำเนินการ ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้า โดยใช้แบบสอบถามการดำเนินงานของผู้ประกอบการ แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และแบบสำรวจสถานที่ผลิตของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม ความพึงพอใจจากผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้า โดยใช้แบบทดสอบการวัดความรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจโครงการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลในวันที่ดำเนินการฝึกอบรมจากผู้เข้าร่วมอบรม และขอรับคืนทันทีภายในวันอบรม

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องของภาครัฐ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้า โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) โดยผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและประสานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

5. วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บและรวบรวม มาวิเคราะห์โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์การดำเนินงานของผู้ประกอบการสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาวและระดับ 4 ดาว สาขาผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้ข้อมูลที่จัดเก็บและรวบรวมจากการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ และข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากการประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามการดำเนินงานของ

ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี ในส่วนนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) การเปรียบเทียบความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปกลุ่มสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว ในจังหวัดราชบุรี ก่อนและหลังการฝึกอบรมโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี” และนำไปประมวลผล ดังนี้

2.1) ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์ค่าระดับความรู้เฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความรู้ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความรู้ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความรู้ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความรู้ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความรู้ระดับน้อยที่สุด

2.2) ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ได้แก่ Paired t-test

3) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมฝึกอบรม ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เรื่อง “โครงการการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดราชบุรี” และนำไปประมวลผล ในส่วนนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์ค่าระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

4) การวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป สิ้นค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว ในจังหวัดราชบุรี ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (Good Manufacturing Practice : GMP) ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูป ซึ่งผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

4.1) การวิเคราะห์สถานประกอบการ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้ข้อมูลจาก 2 ส่วน คือ

(1) แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสิ้นค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี

(2) แบบสำรวจผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสิ้นค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี ซึ่งทั้ง 2 ส่วนเป็นการศึกษาและสำรวจจากสถานที่ประกอบการผลิต ทั้งแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้วิธีการพรรณนาการบอกเล่า และการสำรวจสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการตามแนวทางมาตรฐาน GMP

4.2) การวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้ข้อมูลของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารแปรรูปของสิ้นค้าสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว จังหวัดราชบุรี ในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ในส่วนนี้ ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพที่ทำการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ที่เรียกว่าการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)